

Dos bàndols i una guerra, dos besavis i un silenci: història de vida familiar

Institut Jaume

Balmes

Autoria

Íria Caballé i Vilà

Tutoria

Joan Mitjana /

Luis Botella

Matèria

Història

Idea inicial

La mort d'en Josep Caballé és el detonant d'aquest treball de recerca. Entre els seus objectes personals, hi apareix un tràmit iniciat per ell mateix per tal de trobar el seu pare desaparegut durant la Guerra Civil. És gràcies a ell que descobreixo un silenci que s'ha imposat generació rere generació a la família: la Guerra Civil Espanyola. Aquest treball busca trobar respostes a preguntes que han quedat suspeses a l'aire, comprendre els camins oposats que van emprendre en Vicenç i en Baldiri i descobrir si les ferides mal tancades dins la família són una evidència que queden ferides obertes a l'àmbit estatal. Per sobre de tot, però, aquest treball té l'objectiu de trencar el silenci familiar.

Procés d'elaboració

La col·laboració de la família va ser segurament la font més difícil on accedir. Va caldre molta perseverança i una mica de tossuderia per ençar temes que ja es donaven per tancats. Més enllà de les entrevistes familiars, el treball va buscar estendre la cerca a tots els nivells: local, comarcal, provincial, nacional, estatal i fins i tot internacional. Des d'ajuntaments, passant per arxius històrics, associacions centrades en la recuperació de la memòria històrica, historiadors especialitzats en els diferents

municipis, l'anàlisi de dues fonts primàries o el contacte establert amb diferents institucions van obrir-me al complicat món de la recerca històrica, descobrint el funcionament dels arxius històrics i com de difícil pot arribar a ser trobar respostes tan concretes.

Els llibres, arxius, professionals, familiars, unes cartes de l'època i un diari van convertir-se en les millors eines per anar encaixant el trenca-closques.

La sensibilització era un aspecte que no es podia deixar de banda i és per això que el treball inclou visites culturals com la del MUME o la del camp de concentració nazi de Dachau, a més de la visita al mas de Can Bota, on vaig poder posar-me a la pell de la meva besàvia materna.

Conclusions

Lluny encara de saber la història del besavi Baldiri, les descobertes del treball m'han obert una porta fins al moment tancada i m'han donat eines per saber com continuar. Queden encara molts dubtes sense resoldre i molta feina a fer com a país per dignificar i aportar respostes i comprensió a casos com el d'en Baldiri. La cerca m'ha permès comprendre dos homes que al final només busquen el millor per la família i entendre la importància de la memòria històrica. Cal recordar el passat per poder avançar cap al futur.

El procés fet dins la família ha estat una experiència única. Veure l'avi matern amb llàgrimes als ulls, les àvies buscant fotografies antigues o documents mal guardats i tota la família, en un inici distant i fins i tot contrària al treball, finalment entregats completament a trobar alguna pista ha estat el millor de tot aquest camí. Més que les respostes el que realment ha aconseguit aquest treball és complir amb el seu objectiu principal: trencar el silenci.